

Rakamlarla Uluslararası Doğrudan Yatırımlar Ödemeler Dengesi İstatistikleri | Kasım 2022

Sayı 84 | Son Güncelleme: 11 Ocak 2023

İÇİNDEKİLER

1

Yönetici Özeti

2

Yerel Trendler

3

Küresel Trendler

4

Ek Tablolar

1 Rakamlarla UDY: Ödemeler Dengesi İstatistikleri | Kasım 2022

Yönetici Özeti

Yerel Trendler

- 2022'nin Kasım ayında, Türkiye, **yatırım sermayesi girişleriyle 949 milyon dolar, yabancı uyruklulara gayrimenkul satışı yoluyla 487 milyon dolar** değerinde Uluslararası Doğrudan Yatırım (UDY) girişi kaydetti. Yatırım tasfiyelerinin ve borçlanma araçlarının sırasıyla 3 milyon ve 246 milyon dolar değerinde aşağı yönde etkilemesiyle, **Kasım 2022'deki toplam UDY girişi 1 milyar 187 milyon dolar** olarak kaydedildi.
- 2022 Kasım ayında, **toptan ve perakende ticaret ve bilgisayarların, elektrik-elektronik ve optik ürünlerin imalatı** geçmiş performanslarının çok üzerinde bir performans sergiledi. Toptan ve perakende ticaret tek başına Türkiye'ye gelen sermaye yatırımlarının %45'ine ev sahipliği yaptı.
- İrlanda** 236 milyon dolarlık yatırımıyla geçmiş performansının üzerinde bir performans sergilerken Kasım 2022'de Türkiye'ye gelen uluslararası yatırım sermayesinin %25'ini oluşturdu. İrlanda'yı **Hollanda** (%21) ve **Almanya** (%15) takip etti.
- 2022 yılının ilk on bir ayında Türkiye'ye gelen toplam UDY girişleri incelendiğinde, 2021 yılının aynı dönemine kıyasla %0,2 artışla 11,5 milyar dolar** değerinde bir giriş gerçekleşti. Gayrimenkul satışları, ilk on bir aydaki toplam UDY girişlerinin %49,1'ini oluşturdu. İlk on bir aydaki toplam performans incelendiğinde, geçmiş aylardaki performanslarıyla, yatırım sermayesi girişlerinde, sektör olarak **finans** en çok yatırım çekilen alan olurken **İspanya** en çok yatırım yapan ülke olarak sıralanmaya devam etti.

Küresel Trendler

- Güncelleme: Yatırımcılar, yatırımlarını **Çin** dışında çeşitlendirmeye devam ediyor.
- Güncelleme: **Hindistan**, ABD, İngiltere ve Çin'in toplam performansı kadar uluslararası Ar-Ge projesi çekti.
- Güncelleme: UDY'deki **bölgesel farklılıklar**, diğer ekonomik metriklerdeki eşitsizliklerden çok daha büyük.
- Beklenti: UNCTAD, toplam uluslararası yatırımların **2023 yılında da düşüş eğilimini** sürdürmesini bekliyor.
- Beklenti: **MENA bölgesindeki** büyük ekonomilerin 2023'e güçlü yatırım ivmesi ile başlaması bekleniyor.

İÇİNDEKİLER

1

Yönetici Özeti

2

Yerel Trendler

3

Küresel Trendler

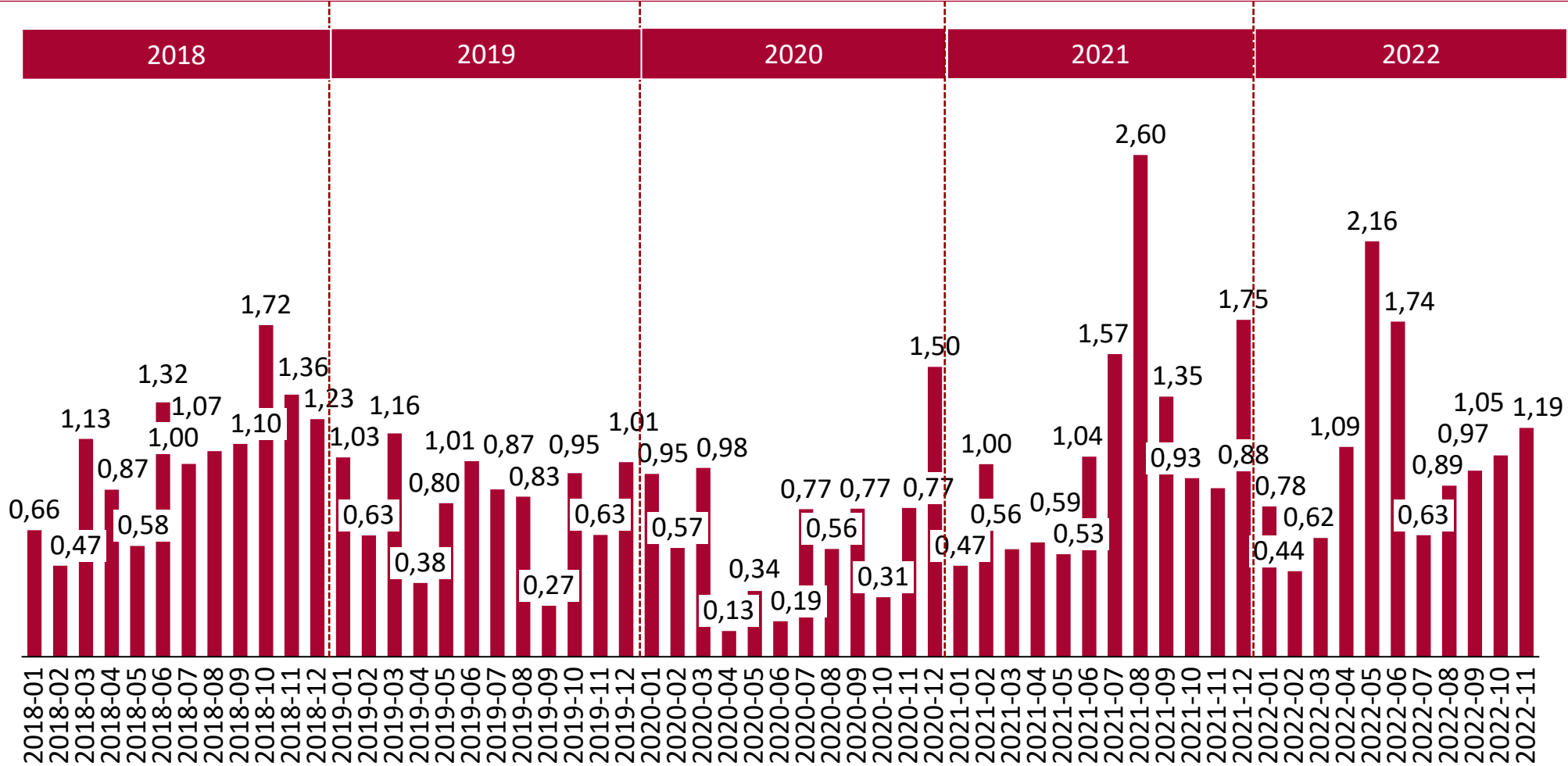
4

Ek Tablolar

2 Türkiye'ye gerçekleşen UDY girişlerine ilişkin en güncel veriler Kasım 2022'ye ait; Kasım'da 1,19 milyar dolar değerinde UDY girişi gerçekleşti

Türkiye'ye gerçekleşen aylık UDY girişi, milyar \$, 2018 Ocak-2022 Kasım

Öne çıkan noktalar

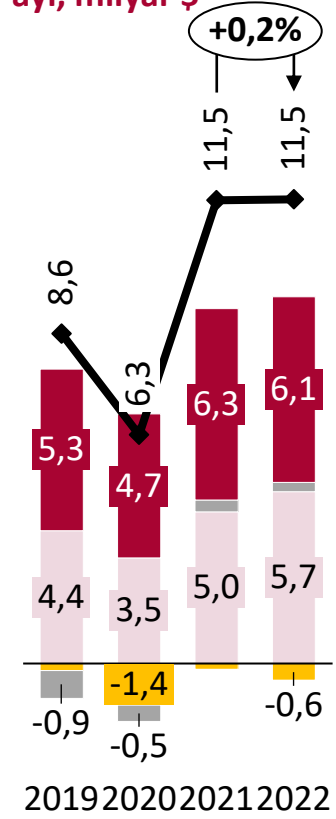
2022 Kasım ayında Uluslararası Doğrudan Yatırım (UDY) girişlerinin toplam değeri, **1,19 milyar dolar** olarak kaydedildi.

2022 yılının ilk on bir ayında Türkiye'ye gelen UDY girişleri, 2021 yılının aynı dönemine kıyasla **%0,2 artışla** 11,5 milyar dolar olarak gerçekleşti.

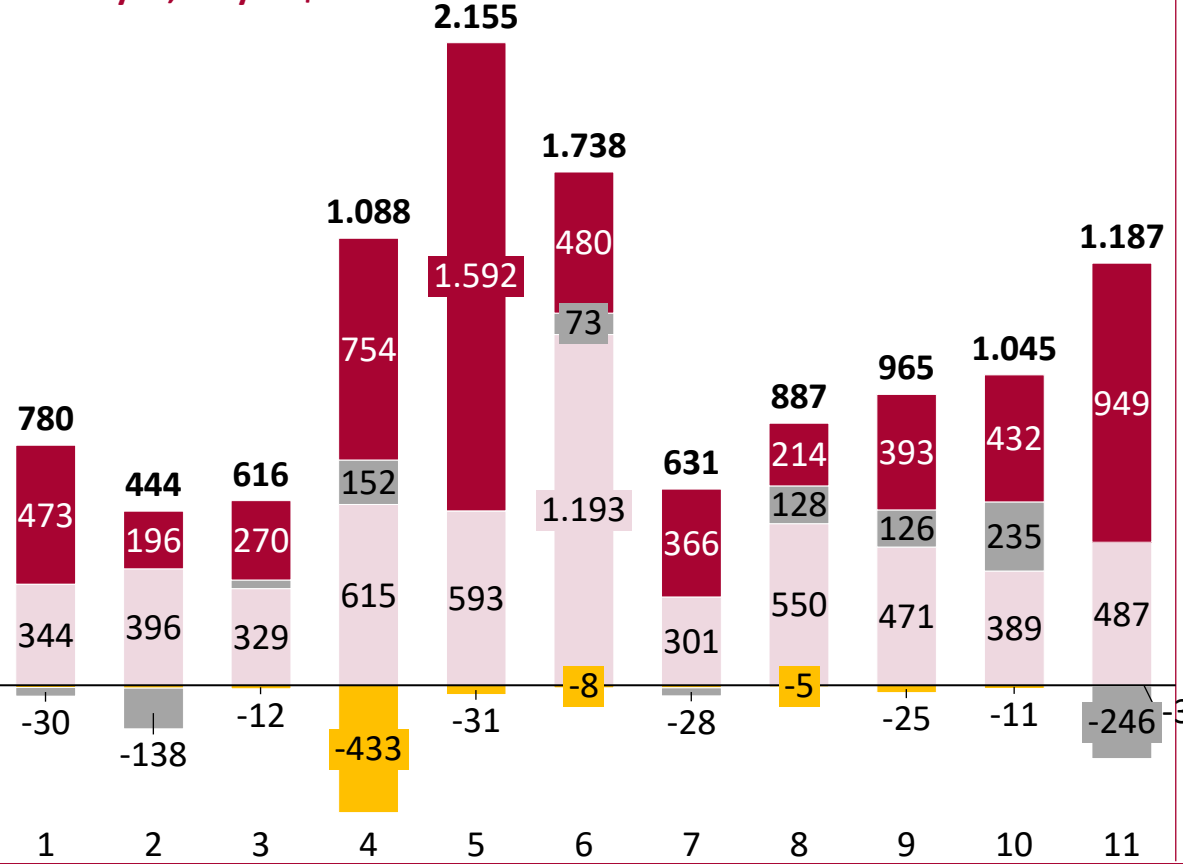
2 Kasım ayında yatırım sermayesi girişleri 949 milyon dolar olurken, gayrimenkul alımları 487 milyon dolar katkı sağladı

Türkiye'ye gerçekleşen UDY girişlerinin dağılımı

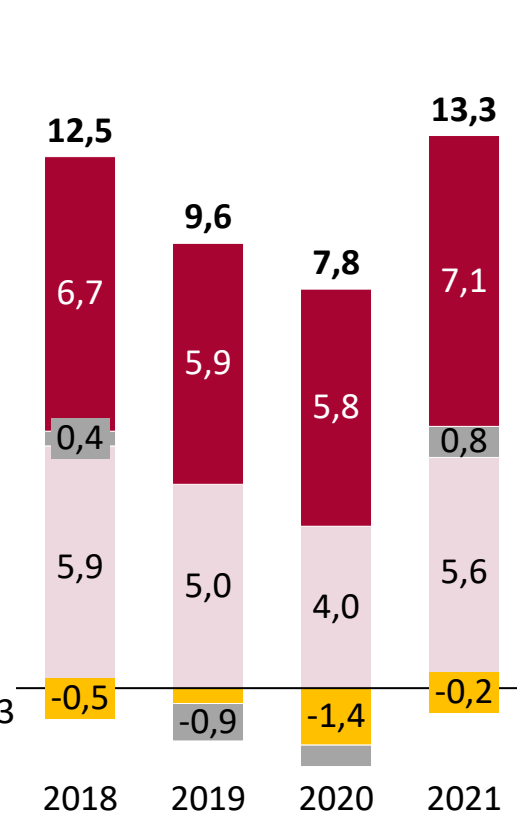
Her yılın ilk on bir ayı, milyar \$

2022 aylık, milyon \$

Yıllık, milyar \$

Yatırım sermayesi girişi Tasfiye Borçlanma araçları* Net gayrimenkul Toplam

Öne çıkan noktalar

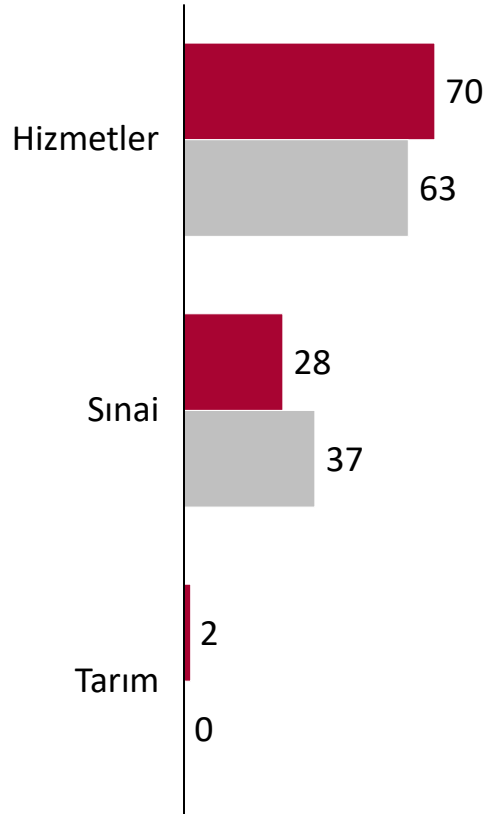
2022'nin Kasım ayında, Türkiye, **yatırım sermayesi girişleriyle 949 milyon dolar, yabancı uyruklulara gayrimenkul satışı yoluyla 487 milyon dolar** değerinde UDY girişi kaydetti. Yatırım tasfiyelerinin ve borçlanma araçlarının sırasıyla 3 milyon ve 246 milyon dolar değerinde aşağı yönde etkilemesiyle, **Kasım 2022'deki toplam UDY girişi 1 milyar 187 milyon dolar olarak kaydedildi.**

Gayrimenkul satışları, ilk on bir aydaki toplam UDY girişlerinin %49,1'ini oluşturdu.

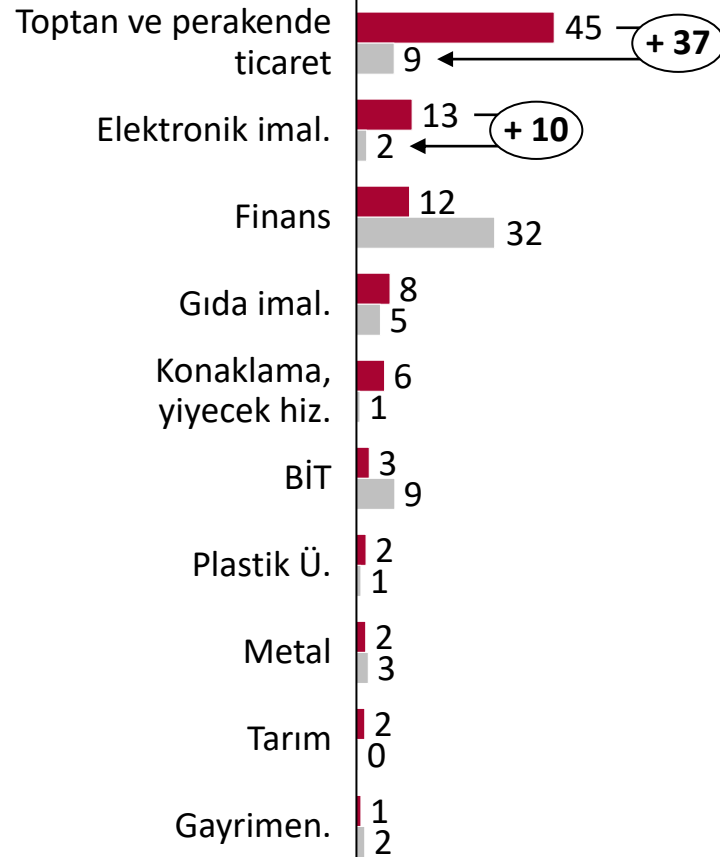
2 Toptan ve perakende ticaret, Türkiye'ye gelen UDY sermayesinin %45'ini oluşturdu

Yatırım sermayesi şeklinde Türkiye'ye gelen UDY'nin sektörel dağılımı

Ana sektörler göre dağılım,
2022 Kasım, %

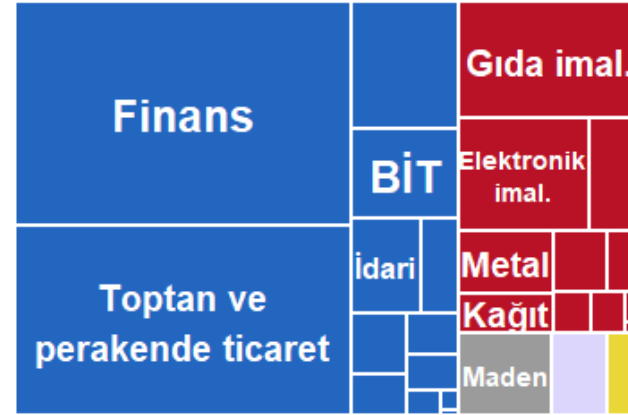

2022 Kasım ayındaki ilk 10 sektör, %

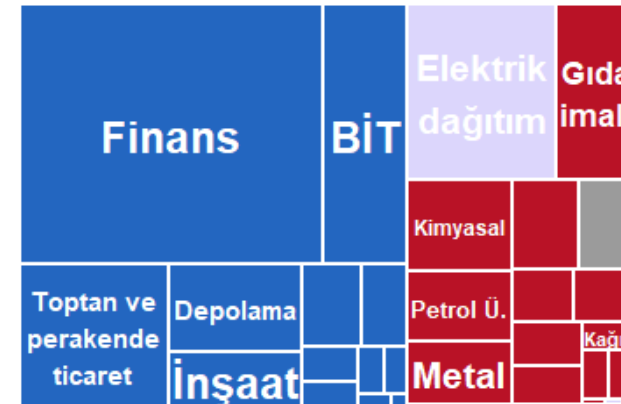

■ 2022 Kasım ■ 2002-2021 kümülatif

Treemap - 2022 ilk on bir ay

Treemap - 2002-2021 kümülatif

Öne çıkan noktalar

2022 Kasım ayında, **toptan ve perakende ticaret ve bilgisayarların, elektrik-elektronik ve optik ürünlerin imalatı** geçmiş performanslarının çok üzerinde bir performans sergiledi.

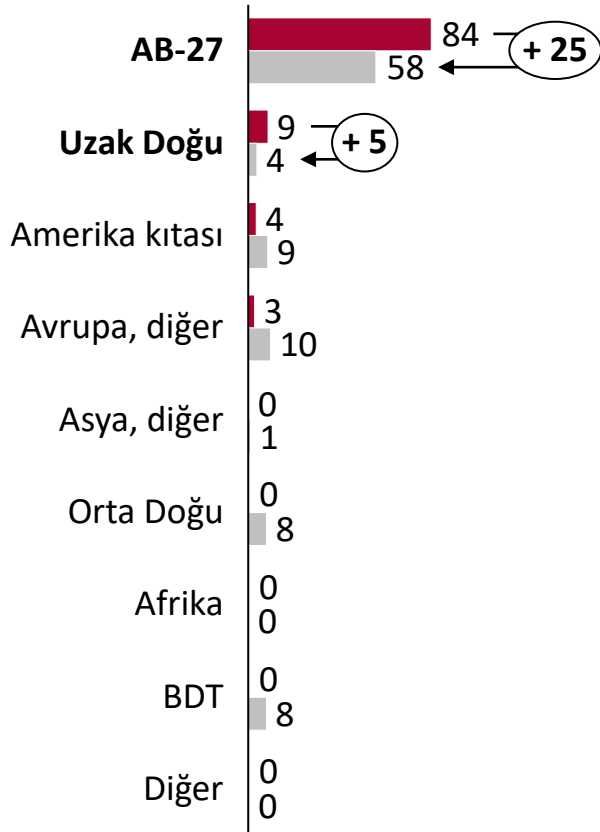
Sıralanan sektörler, 2022 Kasım ayında Türkiye'ye gelen sermaye yatırımlarının %58'ine ev sahipliği yaptı.

2 Kasım ayında Türkiye'ye gelen uluslararası yatırım sermayesi girişlerinin %25'i İrlanda'dan geldi

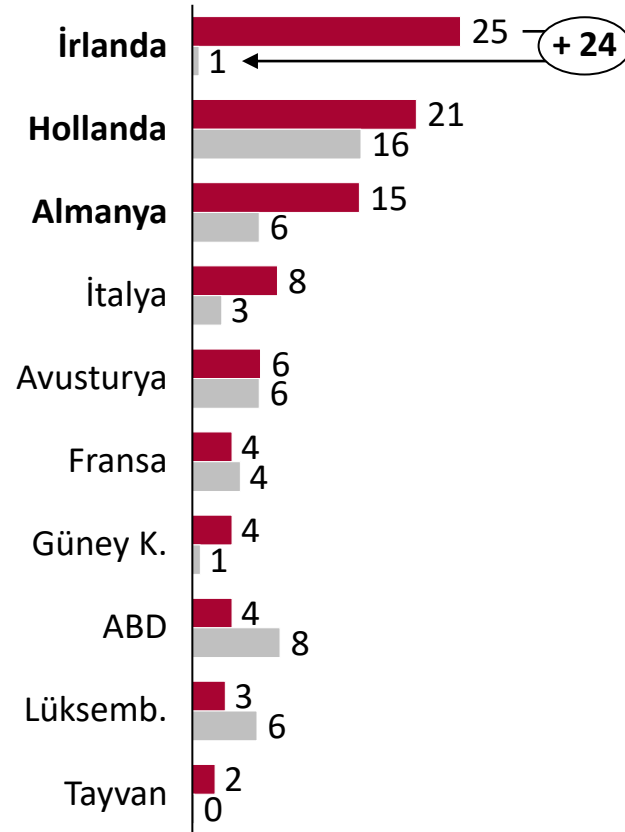
Yatırım sermayesi şeklinde Türkiye'ye gelen UDY'nin coğrafi dağılımı

Öne çıkan noktalar

Bölgesel dağılım, 2022 Kasım, %

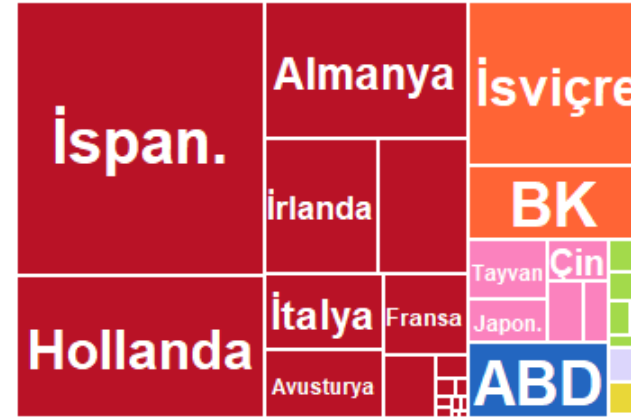

2022 Kasım ayındaki ilk 10 yatırımcı ülke, %

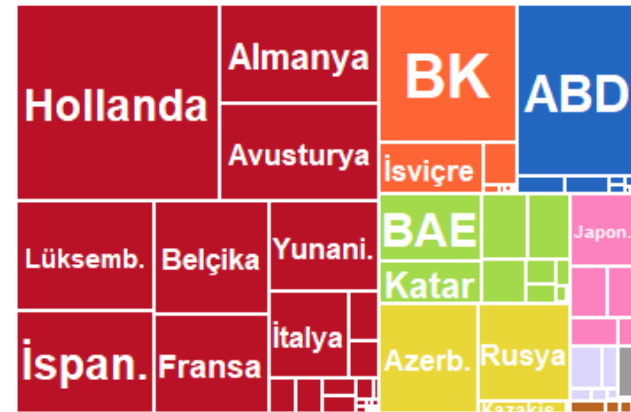

■ 2022 Kasım ■ 2002-2021 kümülatif

Treemap - 2022 ilk on bir ay

Treemap - 2002-2021 kümülatif

2022 Kasım ayında Türkiye'ye gelen sermaye yatırımlarında, **AB-27 ülkeleri** çoğunluk paya (%84) sahip olmaya devam etti.

İrlanda 236 milyon dolarlık yatırımıyla geçmiş performansının üzerinde bir performans sergiledi.

Kasım 2022'de Türkiye'ye gelen uluslararası yatırım sermayesinin %25'ini İrlanda oluştururken, İrlanda'yı **Hollanda (%21) ve Almanya (%15)** takip etti.

İÇİNDEKİLER

1

Yönetici Özeti

2

Yerel Trendler

3

Küresel Trendler

4

Ek Tablolar

3 2023 için küresel UDY beklentileri karışık

2022 için gelişmeler ve 2023 için beklentiler

Yatırımcılar, yatırımlarını Çin dışında çeşitlendirmeye devam ediyor

Gelişmeler

fDi Markets'a göre, Çin'in çektiği UDY'ler, 2020'nin başlarında COVID-19'un başlamasından bu yana keskin bir şekilde düştü. 2022'nin ilk yarısında, Çin'e gelen UDY'ler, 2020 ve 2021'in aynı döneminin yaklaşık yarısı seviyesinde gerçekleşirken tarihi bir düşüş gerçekleştirdi.

Hindistan, ABD, İngiltere ve Çin'in toplam performansı kadar uluslararası Ar-Ge projesi çaktı

fDi Markets'a göre Hindistan, Çin'deki yatırımları çeşitlendirme motivasyonları sonrasında, 2022 yılında kazanan tarafta yer aldı. Ocak ve Ekim ayları arasında Hindistan, araştırma ve geliştirme faaliyetleri için ABD, İngiltere ve Çin'e gerçekleştirilenden daha fazlaya denk düşecek şekilde toplamda 225 UDY projesi çaktı.

UDY'deki bölgesel farklılıklar, diğer ekonomik metriklerdeki eşitsizliklerden çok daha büyük

Yeni bir OECD raporu, 2003 ve 2021 yılları arasında OECD bölgelerindeki en fazla sıfırdan yatırım UDY'sine sahip ilk ve son %10'luk dilimler incelendiğinde, ilk dilimin son dilime kıyasla ortalama 700 kat daha fazla yatırım çektiğini göstermektedir. Buna karşılık, aynı oransal kıyaslama kişi başına GSYH'de gerçekleştirildiğinde en iyi performans ile en zayıf performans arasındaki fark ortalamada 2,3 kat olarak tespit edilmektedir.

UNCTAD, toplam uluslararası yatırımların 2023 yılında da düşüş eğilimini sürdürmesini bekliyor

Beklentiler

UNCTAD'ın Yatırım ve Girişimler Direktörü James Zhan, 2022'nin ikinci çeyreğinin sıfırdan yatırım projeleri, sınır ötesi birleşme ve satın almalar ve proje finansmanı yoluyla gerçekleşen küresel UDY'de bir "dönüm noktası" olduğunu söylüyor. Düşüş eğiliminin 2023'de devam edeceğini öngörüyor.

MENA bölgesindeki büyük ekonomilerin 2023'e güçlü yatırım ivmesi ile başlaması bekleniyor

Dünyanın en büyük 50 UDY destinasyonunun makroekonomik ve UDY performans beklentilerini değerlendiren UDY Öne Çıkanlar İzleme Listesi 2023'e göre, Orta Doğu ve Kuzey Afrika (MENA) bölgesindeki büyük ekonomilerin en güçlü yatırım ivmesini göstermesi bekleniyor. Listede yer alan Hindistan ve Fas'tan önce Katar var. Umman, Suudi Arabistan, Mısır ve BAE, ilk 10'daki diğer MENA ülkeleri. Avrupa'dan İrlanda ve Yunanistan, sırasıyla beşinci ve dokuzuncu sırada yer alıyor. Güneydoğu Asya'dan ilk 10'a giren tek ülke, sekizinci sırada yer alan Singapur.

İÇİNDEKİLER

1

Yönetici Özeti

2

Yerel Trendler

3

Küresel Trendler

4

Ek Tablolar

4 Ek Tablolar

* 2022 yılının ilk on bir ayı itibarıyla

Türkiye'ye gelen UDY'nin toplam hacmi, milyon \$

	Yıllık veri												Aylık veri (ilk on bir ay)	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021	2022
Türkiye'ye gelen UDY girişleri	9099	16182	13744	13563	13337	19263	13835	11190	12505	9573	7831	13262	11515	11536
UDY <u>sermaye</u> girişi	6256	16136	10761	10523	8632	12181	7579	7401	6699	5881	5791	7098	6314	6119
Net gayrimenkul	2494	2013	2636	3049	4321	4156	3890	4643	5915	4979	3954	5634	5007	5668
Diğer	349	-1967	347	-9	384	2926	2366	-854	-109	-1287	-1914	530	194	-251

Partner ülke ve sektörlere göre Türkiye'ye gelen UDY sermaye girişleri, milyon \$

Partner ülke

Sıra*	Ülke	Yıllık veri			Aylık veri (ilk on bir ay)	
		2019	2020	2021	2021	2022
1	İspan.	215	87	58	41	1589
2	Hollanda	1169	598	749	692	819
3	İsviçre	264	162	521	413	688
4	Almanya	467	287	479	447	642
5	İrlanda	41	237	221	220	355

Sektör

Sıra*	Sektör	Yıllık veri			Aylık veri (ilk on bir ay)	
		2019	2020	2021	2021	2022
1	Finans	900	1400	177	168	1772
2	Toptan ve perakende ticaret	892	804	3392	3203	1504
3	Gıda imal.	229	137	158	144	504
4	Elektronik imal.	215	27	205	204	351
5	Konaklama, yiyecek hiz.	117	77	115	107	322

YASED Rakamlarla UDY Bülteni

İLETİŞİM

Ayşegül DÜŞÜNDERE
Ekonomi Araştırmaları Direktörü, YASED
aysegul.dusundere@yased.org.tr

Resmi Ödemeler Dengesi İstatistiklerinin aylık olarak açıklanmasını takiben, Rakamlarla UDY bülteni hazırlanarak YASED web sitesi üzerinden paydaşlara duyurulmaktadır. Raporla, Türkiye'ye gelen UDY'nin mevcut durumu, sektörel ve coğrafi dağılım ve küresel eğilimler de dikkate alınarak değerlendirilmektedir.

Yasal Uyarı: Raporlarda yer alan analizlerden elde edilen sonuçlar, raporların hazırlanma döneminde mevcut olan bilgilere dayanmakta olup, takip eden dönemlerde yapılacak değerlendirmelere dayanak teşkil etmemektedir. Raporlarda yer alan hiçbir beyan ve tahmin, YASED'in bilgi ve deneyime dayalı olarak gelecekte beklenen ekonomik değerler ve sonuçlar hakkındaki görüşlerini temsil etmemektedir. Bu raporlarda yer alan bilgiler, finansal ve/veya ekonomik tavsiye ve/veya profesyonel nitelikte veya başka herhangi bir şekilde tavsiye teşkil ettiği şeklinde yorumlanamaz. YASED, bu raporlar boyunca sağlanan herhangi bir beyan ve/veya tahminin kullanılması, alıntılanması veya atıfta bulunulmasından kaynaklanan veya bunlarla ilgili herhangi bir kayıp veya zarardan sorumlu değildir. Raporların fikri mülkiyet ve diğer mülkiyet hakları YASED'e ait olup, bu raporlara ilişkin tüm haklar açıkça belirtilmedikçe saklıdır.